

Nationella Kontaktpunktens utlåtande - Swedwatchs anmälan gällande Mölnlycke

Ärendet

Den 9 april 2013 anmälde Swedwatch Mölnlycke till den svenska Nationella Kontaktpunkten. Swedwatch hävdar i sin anmälan att arbetare och fackligt aktiva på Mölnlyckes fabriker i Thailand blivit avskedade eller suspenderade från sina arbeten efter vad företaget har hävdats varit illegala strejker. Enligt Swedwatch har företaget inte respekterat OECD:s riktlinjer, kapitel V arbets- och anställningsförhållanden och relationer mellan arbetsmarknadens parter (punkt 1,3, 4 och 7) samt kapitel I punkt 2 (se bilagd länk för anmälan). Enligt Mölnlycke stämmer inte vissa uppgifter i anmälan (se bilagd länk för företagets svar).

Mölnlycke har tillbakavisat anklagelserna och menar att det har handlat om en illegal strejk och att företaget fått rätt i domstol. Enligt Mölnlycke är tvisten numera avslutad efter att parterna har nått en rättsligt bindande överenskommelse i domstol, en överenskommelse som alla inblandade har bedömt vara acceptabel.

Anmälaren

Swedwatch är en ideell förening och partipolitiskt obunden researchorganisation vars syfte är att minska sociala och miljömässiga missförhållanden kopplade till svenska företags verksamhet i utvecklings- och låglöneländer. Swedwatch är inte direkt part i anmälan i och med att de inte formellt företräder de anställda, men med utgångspunkt från dess verksamhet bedöms ha ett principiellt intresse av händelserna mellan Mölnlycke och företagets anställda i Thailand.

Nationella Kontaktpunktens bedömning

Nationella Kontaktpunkten har gjort bedömningen att inlagan faller under OECD:s riktlinjer, men att arbetsplatskonflikten avseende de avskedade arbetarna och fackligt aktiva numera är avslutad i och med att

arbetarna gått med på en förlikning. Dessutom har en social dialog inletts mellan den lokala företagsledningen och fackklubben. I och med dessa åtgärder anser NKP:n att det i nuläget inte finns anledning att formellt ta sig an anmälan. För NKP:ns vidkommande är det centrala att Mölnlycke har inrättat ett arbete för att stärka samrådsförfarandet mellan arbetsgivare och anställda enligt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. NKP:n uppmuntrar parterna att fortsätta denna dialog. I sammanhanget kan nämnas att IF Metall och Unionen, som båda ingår i den svenska NKP:n, har haft en roll i syfte att underlätta dialogen mellan parterna, dvs fack och arbetsgivare i Thailand.

För Mölnlyckes fortsatta arbete med den sociala dialogen vill NKP:n speciellt understryka kapitel V punkt 2a-c i riktlinjerna, vilket rör relationer mellan arbetsmarknadens parter och förutsättningarna för fackligt arbete och en god social dialog:

- 2a. Ge arbetstagarnas företrädare nödvändiga resurser för att verkningfulla kollektivavtal ska komma till stånd,
- 2b. Ge arbetstagarnas företrädare den information som behövs för att förhandlingarna om anställningsvillkor ska vara meningsfulla,
- 2c. Ge arbetstagarna och deras företrädare information som ger dem möjlighet att få en korrekt och rättvisande bild av resultatet för den del av verksamheten som berör dem eller om det är lämpligt för företaget i sin helhet.

Även om NKP:n formellt inte tar sig an fallet kommer NKP:n att följa utvecklingen av denna dialog, dock anser NKP:n i nuläget att parterna själva bör få fullfölja det arbete som inletts. NKP:n ser fram emot en återrapportering från Mölnlycke under hösten om hur dialogen har utvecklats.

Syftet med NKP:ns arbete är i första hand framåtsyftande och att en konstruktiv lösning uppnås. NKP:n vill emellertid i sammanhanget understryka vikten av att OECD:s riktlinjer för multinationella företag respekteras samt framhålla att riktlinjerna sträcker sig längre än att uppfylla nationell lagstiftning och att kunskapen om dessa ökas, inte minst på lokal nivå. Företag och fack kan här tillsammans spela en viktig roll.

Bakgrund Nationella Kontaktpunkten

Alla länder som anslutit sig till OECD:s riktlinjer för multinationella företag åtar sig att stödja och främja riktlinjerna genom att upprätta nationella kontaktpunkter. Den svenska NKP är en trepartssamverkan mellan staten, näringslivet och arbetstagarorganisationer. Staten representeras av flera departement i regeringskansliet.

Utrikesdepartementet är sammankallande. Näringslivet representeras av Svenskt Näringsliv och Svensk Handel, arbetstagarorganisationerna av LO, Saco, TCO, Unionen och IF Metall.

NKP:n kan inte ompröva domstolsbeslut och har ingen legal befogenhet eller sanktionsmöjligheter. Kontaktpunktens huvuduppgift är att främja att företagen följer riktlinjerna samt att medverka till att lösa problem i enskilda fall, genom dialog och diskussioner.